

[Anker Lau.]

mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater, førtes der en diskussion også om dette diskrimineringsproblem, og den daværende udenrigsminister omtalte ved den lejlighed den fortolkning, som man i USA grundede sine beslutninger på. Jeg tænker her på den anvendte fifty-fifty regel, når det drejer sig om gaveydelse o. lign. Men man havde vel ikke dengang tænkt sig, at man ved en forretning som den her omhandlede hvedehandel, som fra officiel amerikansk side betegnes som en privat handel, der skal afvikles efter almindelige kommercielle forretningslinjer, ville føre diskrimineringen et så stort skridt videre, at den internationale skibsfart må føle sig truet, og at den danske skibsfart må anse dette skridt for værende i strid med førnævnte venskabs-, handels- og søfarts-traktat.

Som nævnt er det fra officiel amerikansk side tilkendegivet, at disse hvedetransporter skal forbeholdes amerikanske skibe i den udstrækning, sådanne er til stede; kun herefter kan andre landes skibe deltage og kun efter særlig tilladelse i hvert enkelt tilfælde. I den førnævnte venskabs-, handels- og søfarts-traktat — med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere den — siges det i artikel XIX, stk. 4:

„Hver part skal tilstå den anden parts skibe national- og mestbegunstigelsesbehandling med hensyn til retten til at befordre varer og andre genstande, som kan transporteres med skib, til eller fra vedkommende parts områder, og der skal med hensyn til a) told og afgifter af enhver art, b) administration af toldbestemmelser og c) præmier, toldgodtgørelser og andre begunstigelser af tilsvarende art tilstås de pågældende varer og genstande en ikke ringere behandling end den, som tilstås tilsvarende varer og genstande, der forsendes med vedkommende parts egne skibe.“

Jeg kan ikke undre mig over, at dansk skibsfart har svært ved at bringe overensstemmelse mellem denne overenskomst og de regler om hvedetransport, der nu synes at være fastsat. Man må vel egentlig også have lov til i almindelighed at undre sig over, at netop USA, der vel er fader til til hele den liberaliseringspolitik, som de

vestlige lande har grundet deres genopbygning efter krigen på, på dette område fører en politik, der jo ikke ligefrem kan kaldes liberal.

Som bekendt har denne sag vakt betydelig interesse mange steder, og af pressen fremgår det også, at den højtærede udenrigsminister allerede er på vej til Washington med en protest — formentlig på linje med andre nordiske lande og en række andre søfartsnationer. Jeg har derfor anset det for rigtigt at bede den højtærede udenrigsminister over for det høje ting udtale sig om sin opfattelse af de problemer, der står i forbindelse med denne sag.

Med andre ord: mener den højtærede udenrigsminister, at tilkendegivelsen fra USAs præsident om, at forestående hvedetransporter til Sovjetunionen søges forbeholdt amerikansk tonnage, er i overensstemmelse med artikel XIX i den den 30. juli 1961 ikrafttrådte venskabs-, handels- og søfarts-traktat mellem kongeriget Danmark og Amerikas Forenede Stater?

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Det ærede medlem har i motiveringen for sit spørgsmål givet en så fyldig redegørelse for baggrunden for det, at jeg kan indskrænke mig til at besvare det stillede spørgsmål med at sige, at vi i udenrigsministeriet er af den opfattelse, at den amerikanske vedtagelse om ydelse af en præferencestilling til amerikanske skibe i forbindelse med dette hvedesalg til Sovjetunionen rent faktisk er i uoverensstemmelse med bestemmelserne i den dansk-amerikanske venskabs-, handels- og søfarts-traktat, og dette bliver altså i al sin enkelhed mit svar til det ærede medlem.

Jeg kan tilføje, som det ærede medlem også nævnte, at den danske ambassadør i Washington — jeg tror, det var i onsdags — efter instruktion fra udenrigsministeriet underrettede den amerikanske regering om vort syn på denne vedtagelse, og at han udtrykkeligt i sine bemærkninger til den amerikanske regering fremhævede vedtagelsens uforenelighed med venskabs-, handels og søfarts-traktaten mellem Danmark og USA.

Må jeg endelig sige, at der har været nogle forhastede meddelelser i pressen om, at der i dag skulle ske en fælles henvendelse